

Till: Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
m.klimatenheten@regeringskansliet.se

Yttrande över av Miljömålsberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck, SOU 2022:15, dnr M2022/00841

Återvinningsindustrierna, ÅI, är en branschförening som företräder de privata återvinningsföretagen med en omsättning på 30 miljarder kronor och drygt 10 000 anställda.

Sammanfattning

Återvinningsindustrierna saknar både förslag kring, och fokus på, materialåtervinnings betydelse för att minska Sveriges globala klimatavtryck. Detta trots att en ökad användning av återvunnet material, i stället för jungfruligt, kan spela en nyckelroll i klimatomställningen. En ökad användning av återvunnet material kan innebära enorma energibesparingar och därmed minskade koldioxidutsläpp.

Ökad materialåtervinning krävs för att minska klimatutsläppen

Återvinningsbranschen spelar en nyckelroll i omställningen till en cirkulär ekonomi. Branschen bedriver insamling, sortering, behandling och avgiftning av avfall samt erbjuder marknaden återvunna råvaror för tillverkning av nya produkter. Men branschen är också experter på materialegenskaper, återvinningsbarhet och resursflöden. Företagen kan därmed också bidra genom att, i nära samarbete med sina kunder, utveckla nya värdekedjor och affärsmodeller.

Branschens främsta möjlighet att bidra till minskad fossilanvändning och lägre klimatpåverkan är genom att fortsätta att utveckla resurseffektiva cirkulära materialflöden. Det handlar dels om den direkta klimatnyttan av att omvandla avfall till högvärdiga återvunna råvaror, dels om de tjänster som utförs för att minska uppkomsten av avfall, och som spelar en central roll i arbetet för en cirkulär ekonomi.

Under de senaste fem decennierna har världens folkmängd fördubblats medan råvaruutvinningen trefaldigats från 27 miljarder ton per år till 92 miljarder ton. Enligt OECD förväntas den siffran fördubblas till år 2060. Enligt Ellen MacArthur Foundations rapport (september 2019) så är upp till 50 procent av samhällets klimatutsläpp en direkt följd av ett linjärt hanterande av våra materialflöden. Om vi ska lyckas bromsa den globala uppvärmningen och samtidigt klara fler av FN:s globala mål krävs en ny syn på material

och resurser, nya konsumtionsmönster, nya affärsmodeller samt nya lagar och regleringar. Genom att återanvända och återvinna produkter, material och resurser kan det ekonomiska värdet behållas samtidigt som vi minskar uttaget av ny råvara och hindrar uppkomsten av avfall.

EU-kommissionen har adresserat en rad olika cirkulära frågor inom ramen för European Green Deal och har det senaste året preciserat flera nya förslag som kan driva den cirkulära utvecklingen framåt. Utvecklingen i och utanför EU, samt den globala handeln får också stor betydelse för Sverige.

Flera studier pekar på den stora potentialen i en cirkulär ekonomi. I rapporten *The Circular Economy – a Powerful Force for Climate Mitigation* (2018) görs ett försök att kvantifiera klimateffekterna av mer cirkulära flöden i stål-, plast-, aluminium- och cementindustrierna i EU. Genom ökad materialåtervinning, ökad materialeffektivitet i produkter och cirkulära affärsmodeller beräknas koldioxidutsläppen från dessa industrier kunna minska med 56 procent, från 530 miljoner ton, till 234 miljoner ton. I rapporten visas att med dagens system riskerar Sveriges användning av stål, aluminium och plast ge upphov till 13 miljoner ton koldioxid per år 2040. I ett cirkulärt scenario minskar dessa utsläpp till 9 miljoner ton. Av de studerade materialen är plast särskilt viktigt.

Omställningen till en fossilfri och cirkulär ekonomi har stor potential att stärka konkurrenskraften både för det svenska näringslivet och för Sverige som helhet. För återvinningsbranschen är omställningen både en stor affärsmöjlighet och en nödvändighet för att kunna möta framtidens krav med minskade klimatutsläpp.

Avslutning

Att miljömålsberedningen missar att lägga förslag för en ökad användning av återvunnet material är anmärkningsvärt och tyder på bristande insikt om materialåtervinnings klimatnytta. Vi i återvinningsbranschen presenterar och diskuterar gärna åtgärdsförslag som kan ha stor betydelse för att minska utsläppen från materialanvändningen.

Stockholm 19 september 2022

Viveke Ihd

vd

Återvinningsindustrierna